

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6391-6392/2550

นายสุรัชย์ เกียรติรุ่งเรือง ผู้ร้อง นายสุพล เกียรติรุ่งเรือง ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1627, ป.พ.พ. มาตรา 1629, ป.พ.พ. มาตรา 1713

ย่อ / หลักกฎหมาย

ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 3 ได้ยื่นคำแถลงว่าผู้ร้อง และผู้คัดค้านที่ 1 ถึงที่ 3 ตกลงกันได้ โดยให้ผู้คัดค้านที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายแต่เพียงผู้เดียว แต่ข้อตกลงดังกล่าวมีผลเป็นการตกลงกันในประเด็นเพียงบางข้อ เพราะมีประเด็นที่ศาลจำเป็นต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริงในสำนวนแล้ววินิจฉัยถึงสิทธิและคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้จัดการมรดกตามกฎหมายเสียก่อน ดังนั้น ศาลฎีกาจึงไม่อาจพิพากษาตามยอมให้เป็นไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้คัดค้านที่ 1 เป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วตาม ป.พ.พ. มาตรา 1627 ให้ถือว่าเป็นผู้สืบสันดาน เหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้คัดค้านที่ 1 จึงเป็นทายาทตาม ป.พ.พ. มาตรา 1629 (1) มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายได้ตาม มาตรา 1713 วรรคหนึ่ง

คำพิพากษา

คดีทั้งสองสำนวนนี้ ศาลชั้นต้นพิจารณาและพิพากษารวมกันโดยให้เรียกผู้ร้องสำนวนแรกว่าผู้ร้อง เรียกผู้คัดค้านที่ 1 ในสำนวนแรกซึ่งเป็นผู้ร้องในสำนวนหลังว่าผู้คัดค้านที่ 1 และเรียกผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 ในสำนวนแรกว่า ผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 ตามลำดับ สำนวนแรกผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องเป็นบุตรของนายแสงสวรรค์ เกียรติรุ่งเรือง ผู้ตายกับผู้คัดค้านที่ 3 ผู้ตายและผู้คัดค้านที่ 3 มีบุตรด้วยกัน 3 คน คือผู้คัดค้านที่ 1 นางสาวกนิษฐา เกียรติรุ่งเรือง และผู้ร้อง เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2539 ผู้ตายถึงแก่ความตายโดยไม่ได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินให้แก่ผู้ใดและไม่ได้ตั้งผู้ใดเป็นผู้จัดการมรดกไว้ ผู้ร้องติดต่อขอจัดการมรดกแล้ว แต่มีเหตุขัดข้อง ผู้ร้องไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือบุคคลล้มละลาย ขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ผู้คัดค้านที่ 1 ยื่นคำคัดค้านและแก้ไขคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านที่ 1 เป็นบุตรของผู้ตายกับผู้คัดค้านที่ 3 หลังจากที่ผู้ตายถึงแก่ความตายแล้ว ทายาททุกคนตกลงกันให้ผู้คัดค้านที่ 1 และผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกร่วมกัน โดยผู้คัดค้านที่ 1 ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลตั้งผู้คัดค้านที่ 1 และผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ตามคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ 3482/2539 ของศาลชั้นต้นไว้แล้ว แต่ผู้ร้องกลับมายื่นคำร้องขอตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายเป็นคดีนี้ โดยไม่ได้แจ้งให้ทายาทอื่นทราบและไม่ได้ได้รับความยินยอม ขอให้ตั้งผู้คัดค้านที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ผู้คัดค้านที่ 2 ยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านที่ 2 เป็นภริยาโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสของผู้ตาย โดยได้อยู่กินฉันสามีภริยากันมาตั้งแต่ปี 2512 ทรัพย์สินมรดกของผู้ตายเป็นทรัพย์สินที่ผู้คัดค้านที่ 2 และผู้ตายทำมาหาได้ร่วมกัน ผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ 1 ไม่ได้เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย ขอให้ยกคำร้องของผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ 1 และตั้งผู้คัดค้านที่ 2 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ผู้คัดค้านที่ 3 ยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านที่ 3 อยู่กินฉันสามีภริยากับผู้ตายมาตั้งแต่ปี 2492 มีบุตรด้วยกัน 3 คน ได้แก่ ผู้คัดค้านที่ 1 นางสาวกนิษฐา เกียรติรุ่งเรือง และผู้ร้อง ผู้คัดค้านที่ 2 ไม่มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมรดกของผู้ตายขอให้ยกคำร้องขอของผู้คัดค้านที่ 2 และตั้งผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ 1 เป็น

ผู้จัดการมรดกของผู้ตายร่วมกัน ส่วนคนที่สองผู้คัดค้านที่ 1 ยื่นคำร้องขอว่า ผู้คัดค้านที่ 1 เป็นบุตรของผู้ตายกับผู้คัดค้านที่ 3 ทายาทของผู้ตายตกลงกันให้ผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายขอให้ตั้งผู้คัดค้านที่ 1 และผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ร้อง ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายร่วมกัน โดยให้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ผู้ร้อง ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 3 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้อง ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 3 ฎีกา ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 3 ยื่นคำแถลงซึ่งผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ 2 รับสำเนาแล้วไม่คัดค้านต่อศาลฎีกาอ้างว่า ผู้ร้องและผู้คัดค้านทั้งสามตกลงกันได้ โดยผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ 2 ตกลงขอถอนตัวออกจากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ส่วนผู้คัดค้านที่ 3 ไม่ประสงค์จะขอเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย และยินยอมให้ผู้คัดค้านที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายแต่เพียงผู้เดียว ตามสัญญาประนีประนอมยอมความลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2550 ขอให้ศาลฎีกาพิจารณาพิพากษาตามยอม ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงคู่ความไม่ได้โต้เถียงกันฟังได้ว่า ผู้คัดค้านที่ 1 เป็นบุตรของนายแสงสวรรค์ เกียรติรุ่งเรืองดี ผู้ตาย กับผู้คัดค้านที่ 3 ผู้ตายและผู้คัดค้านที่ 3 แต่งงานอยู่กินเป็นสามีภริยากันโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน มีบุตรด้วยกัน 3 คน คือผู้คัดค้านที่ 1 นางสาวกนิษฐา เกียรติรุ่งเรืองดี และผู้ร้อง ผู้ตายแจ้งต่อนายทะเบียนว่าผู้คัดค้านที่ 1 เป็นบุตรของผู้ตาย และให้ใช้ชื่อสกุลให้การอุปการะเลี้ยงดู ให้การศึกษาและแสดงออกแก่บุคคลทั่วไปว่าผู้คัดค้านที่ 1 เป็นบุตรเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2539 ผู้ตายถึงแก่ความตาย ก่อนตายผู้ตายมีที่ดินโฉนดเลขที่ 104970 ตำบลบางบอน อำเภอบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ตามสำเนาโฉนดที่ดิน เงินฝากที่ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขาสะพานพระเจ้าตากสิน ตามสำเนาสมุดเงินฝาก ผู้ตายไม่ได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินให้แก่ผู้ใดและไม่ได้แต่งตั้งผู้ใดเป็นผู้จัดการมรดกไว้ ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ผู้ร้อง ผู้คัดค้านที่ 1 ถึงที่ 3 ตกลงกันให้ผู้คัดค้านที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายแต่เพียงผู้เดียว ตามสัญญาประนีประนอมยอมความลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2550 คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยในชั้นนี้เพียงข้อเดียวว่า สมควรตั้งผู้คัดค้านที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายหรือไม่ เห็นว่า แม้ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 3 ได้ยื่นคำแถลงว่า ผู้ร้อง และผู้คัดค้านที่ 1 ถึงที่ 3 ตกลงกันได้โดยให้ผู้คัดค้านที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายแต่เพียงผู้เดียว แต่ข้อตกลงดังกล่าวมีผลเป็นการตกลงกันในประเด็นเพียงบางข้อ เพราะมีประเด็นที่ศาลจำเป็นต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริงในส่วนแล้ววินิจฉัยถึงสิทธิและคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้จัดการมรดกตามกฎหมายเสียก่อน ดังนั้น ศาลฎีกาจึงไม่อาจพิพากษาตามยอมให้เป็นไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้คัดค้านที่ 1 เป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1627 ให้ถือว่าเป็นผู้สืบสันดาน เหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้คัดค้านที่ 1 จึงเป็นทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1629 (1) มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายได้ตามมาตรา 1713 วรรคหนึ่ง และตามทางนำสืบของผู้ร้องและผู้คัดค้านทั้งสามปรากฏว่า ผู้คัดค้านที่ 1 มีคุณสมบัติในการเป็นผู้จัดการมรดกตามกฎหมาย กับมีเหตุขัดข้องในการจัดการทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ประกอบกับในชั้นฎีกา ผู้ร้อง และผู้คัดค้านทั้งสามตกลงกันได้โดยผู้ร้องและผู้คัดค้านทั้งสามยินยอมให้ผู้คัดค้านที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายแต่เพียงผู้เดียว จึงเห็นควรตั้งผู้คัดค้านที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายฝ่ายเดียวที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้ผู้ร้อง ผู้คัดค้านที่ 1 และผู้คัดค้านที่ 2 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายร่วมกันนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 3 ฟังขึ้น" พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ตั้งผู้คัดค้านที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของนาย

แสงสวรรค์ เกียรติรุ่งเรืองดี ผู้ตาย ให้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ให้ยกคำร้องขอของผู้ร้องและ
ยกคำแถลงของผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 3 ฉบับลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2550

องค์คณะ

เฉลิมเกียรติ ชาญศิลป์ · บุญรอด ตันประเสริฐ · ชัชสิทธิ์ ละเอียด

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6391-6392/2550>